

Uvodna pripomba

Kakor je bilo v Predgovoru k prvi knjigi str. XXIV omenjeno, je Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani sklenila, da se Kopitarjevi spisi srednje dobe iz let 1818—1834, to je dobe sodelovanja v dunajskih Jahrbücher der Literatur, zbog prevelikega obsega za eno knjigo izdajo v dveh knjigah. Le ta vnanji razlog obsega je bil predvsem merodajen za delitev na dva dela, približno polovici vsega gradiva, toda ne čisto mehanično po straneh, temveč tako, da vsebuje prva knjiga spise iz let 1818—1824, števil. 1—17, druga pa iz let 1825—1834, števil. 18—36, omenjene dobe. Vendar odstopa od te razpolovitve števil. 18, s katero se začneja ta, druga knjiga. Pisana je namreč že l. 1824. in bi spadala potemtakem še v prvo knjigo. Zgodilo se je to ne toliko zaradi vsebine, ki števil. 18 tesno priključuje sledeči števil. 19, obširnemu spisu o srbskem narodnem pesništvu, ampak v prvi vrsti zaradi tega, ker je prireditelj izdaje upal, da mu bo sčasoma morda le mogoče, dokopati se do popolnega teksta števil. 18, ki mu je bil deloma, in sicer samo začetek na razpolago. Toda izredno težek čas, s katerim se ne da noben drug primerjati in ki je tudi prireditelja izdaje v mnogih ozirih bridko prizadel (saj so mu Nemci še zadnjega sina stud. med. Konstantina, ki so si ga bili tovariši izbrali za predsednika svojega strokovnega društva, 24. januarja 1944 kot talca ustrelili), je to onemogočil. Večkrat se je zdelo, da sploh vsa ta pričujoča knjiga ne bo mogla iziti, vendar je končno skupna trdna in potrpežljiva volja Akademije, tiskarja in prireditelja, kateremu je bilo delo edina uteha, premagala vse ovire.

Ta druga knjiga, ki ima svojo paginacijo, je izdana na isti način, po istih načelih in vidikih kakor prva, pa velja tudi za njo vse, kar je o tem rečeno v Predgovoru k prvi knjigi str. XXIII—XXVII. K str. 240 je na enak način, kakor je to v originalu, dodana posebna tabela rumunske grafike, v originalu naslovljena »Walachisches Lautsystem«.

Zahvali kolegu univ. prof. dr. Janku Polcu in bivšemu slušatelju suplentu dipl. phil. Vladu Novaku za branje korektur in dr. (glej str. XXVII Predgovora) moram pridružiti še zahvalo asistentu Zvonku Bizjaku, ki se je bil ta čas vrnil iz italijanskih zaporov, za razno bibliotekarsko in tehnično pomoč ter kolegu docentu dr. Milanu Grošlju za ljubeznivo določitev nekih Kopitarjevih staroklasičnih citatov. Kazalo sta iz prijaznosti kakor za prvo knjigo sestavila gimn. prof. v p. dr. Rudolf Molè in supl. Vlado Novak, za kar jima naj bo izrečena prav lepa hvala. Ponovno se moram zahvaliti tudi univerzitetni in muzejni biblioteki za postrežljivo izposojanje mnogoterih knjig, ki pa je bilo precej omejeno zbog shranjenja obsežnih delov bibliotek v zakloniščih,

zlasti pa še zbog hude katastrofe, ki je zadela univerzitetno biblioteko, ko je padel nemški avion ravno v čitalnico, v kateri so po eksploziji zgorele do malega vse in to zelo dragocene in zvečine nenadomestljive knjige, okoli 60.000 po številu. Zadnje deloma pojasnjuje tudi razmeroma veliko število dodatkov. To in ono se je dalo šele pozneje dognati. Z inozemstvom in celo z drugimi kraji lastne države so bile zveze pretrgane. Tako so nekatere publikacije ostale nedostopne. *Thesaurus graecae linguae* H. Stephana n. pr. je bil v Ljubljani zastopan v dveh izvodih, ali za pričujočo knjigo je bil nedosegljiv, ker je izvod v univerzitetni knjižnici zgorel, v muzejni pa ga zaradi nedostatka osebja ni bilo mogoče spraviti nazaj iz zaklonišča. Navzlic vsemu temu ni v knjigi ničesar bistvenega izostalo. Nekateri dodatki so se zazdeli potrebni ob branju korektur. V drugih ozirih mi je še omeniti, da se je pri vsebinskem kazalu izvedla zaradi boljše uporabnosti obširnejša razčlenitev, in da je bilo v zaključni pripombi k naslovu spisa števil. 36 potrebno, posegati nekoliko že tudi v naslednjo, tretjo dobo Kopitarjevega dela. V njej kakor tudi v nekaterih drugih so podani novi prispevki h Kopitarjevi karakteristiki, predstavljajoč dopolnila k ustrežajočim izvajanjem v Predgovoru k prvi knjigi.

Prihajajoča svetlejša doba tudi kulturnega življenja pri Slovencah v novi zvezni Jugoslaviji utrjuje upanje, da ta izdaja Kopitarjevih spisov ne bo ostala le pri srednji dobi in tako ostala zopet torzo, temveč da se bo mogla nadaljevati in prvotna namera naše Akademije, podati celotno izdajo, po tolikratnih nekdanjih željah, poskusih in peripetijah (glej str. IX—XII Predgovora k prvi knjigi) res tudi docela uresničiti.

Ljubljana, 1. julija 1945.

Prof. dr. Rajko Nahtigal